

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 46

Lýsingarprísur fyri min: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 7. november 1953

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

26. árg

FISKIMANNAFELØGINI IKKI SAMANLØGD

Flest allar bygdir í Suðuroy hava haft fund viðvíkjandi samanlegging av Suðuroyar- og Føroya Fiskimannafelag. Av teimum innkomnu atkvøðunum eru tætt við 100 % ímóti samanlegging. Tað eru nú mong ár síðani feløgini tóku sundur.

Seinasta uppskot um nýggja samgongu kom fyri einum ári síðan. Tá hava teir fiskimenn ð settu fram uppskotð, ivaleyst hildið samgongulíkindi vera av tem frægastu. Hetta var so av ongum. Suðuroyar fiskimenn hava tikið greiða stöðu.

Læknatrætan

Símun P. Zachariassen tekur m. a. soleiðis til orða í seinasta Tingakrossi um læknatrætuna:

»Eg hevði tí tað treysti til lögtingsmenn Føroya, at tá ið Einar Waag og eg setti fram uppskot um at seta eina fimm-mannnevnd til aftaná tingslit og til, tá ið tingið byrjar aftur, at samráðast við teir mynduleikar, ið hava við sjúkrahúsviðurskiftini at gera, til at fáa greiðu á viðurskiftunum í Norðuroya læknadömi, at teir allir sum ein tóku undir, men vónbrotni koma: eingin sambandsmaður og bert tveir fólkaløgsmenn unti hesum fyri Norðoyingar so ómetaliga týðandi máli frama.

Men sum tað gamla orðafellið sigur: Stokkut skulu harðir harrar ráða. Tað kemur aftur um brekkur«.

EINKI SAKARMÁL

Sakarmálið, ið Niels Winther Poulsen, lærari í Skopun, reisti móti blaðstjóranum á Føroya Sosial-Demokrati varð av ongum. Blaðstjórin hevur fyrri *sitt viðkomandi* gingið við til semju, og kent skrivningina um skúla- viðurskiftini í Skopun fyrri subfójet, tá ið hann persónliga hvørki kennir Winther Poulsen, lærara ella skúla- viðurskiftini har sostatt er óvitandi um, um tað, ið framkommið er í skrivningini, ið byrjaði við greinini »Skúlaóskilið í Skopun«, er rætt ella ikki. Trætan og víðari uppgærd í hesum máli verður so at standa millum »Foreldur úr Skopun«, ið skrivaðu nevndu grein, og Niels Winther Poulsen.

Semingin var soljóðandi:

339/53: Sagen:
Læver Niels Winther Poulsen, etc.
Redaktør af Føroya Social-Demokrat
Villi Sørensen, Thorshavn,
ang. trykte Injurier.
Klageren mødte ved Landsretssagfører J. Jacobsen, Thorshavn.
Inklagede mødte personligt.
Forlig blev prøvet og ingaaet saaledes:

Inklagede erkender for sit Vedkommende i Stævningen omhandlede for Sagsøgeren ærekrænkende Udtalelser for ubeføjede og meddeler Sagsøgeren sin forbeholdne Undskyldning, hvorhos han forpligter sig til at optage dette Forlig i førstkomende Nummer af Føroya Social-Demokrat og til at udrede Sagens Omkostninger med 150 kr. inden 15 Dage efter Forligets Dato.

Oplæst og godkendt.
Villi Sørensen (sign.)
J. Jacobsen (sign.)

Tjóðveldisflokkurin

hefur boðað til landsfundar í dag og í morgin. Áskránni er frágreiðing frá teirra lögtingsmonnum um tingarbeiði og víðari skal framtíðararbeiðið leggjast til rættis.

Tjóðveldisflokkinum hevur ongan tíð eydnast at vinna nakað víðari hald í fólki, og seinnu tíðina hevur flokkurin verið í stórar afturgongd, so ivaleyst verður fundurin at »núgva seg um, hvørjar atgerðir nú eru ráðiligar at taka.

Tjóðveldissoð við morgunsong- og sálmaðráðing er heldur tunnur kostur fyri rættshugsandi føroyingar.

Eystureftur til salt

Ráðni er farin eystureftir. Dráttur skuldi fara til ísfisk til Íslands, men fekk ikki útgerðarlán til tess. Fór av Havnini í nátt, til salt. Beinissvörð ger til at fara sama veg.

Annars hava vit frætt, at Vesturskin ið er í Íslandi til ísfisk, er sörur, og ætlar sær eystureftir.

Spell er, at ikki fleiri fara at royna eftir ísfiski, tí prísurin er góður, og flestu virkir mugu trongja harðliga til kontantan pening.

Sildaveiðan endað fyri í ár

Sildaskipini hava veitt um 140.000 tunnur av saltsild, ið tá tær eru um aftursaltaðar verða at gera út um 120.000 tunnur.

Úti eru enn eftir hvat vit hava frætt 3 skip, Gullsöki, Havborgin og Vörðan.

Tey ið fiska til agn, verða ikki at gevast enn.

125 ár

Hó dagin vóru 125 ár síðan Føroya landsbókasavn var stovnað. Fyrstíðumaður bókasavnsins í dag er Sverri Fon, bókaforur.

»Cafe Futura«

Kvøldskemtanin, ið Føroya Ferðamannafelag fyrirreikaði í Sjótleikarhúsinum týskvöldið og mikukvöldið, var sera væl umtókt. Innhaldsrikt var tilfarið ikki, men nógv av tí var sera skemtiligt og so væl framborið, at fólk sótu í skellilátri. Har var songur, tónleikur, dansur, upplestur, skemtleikur, kapping o. s. fr. Goggan spældi

— eisini tað livaði væl upp. Tey, ið leitaðu sær í Sjótleikarhúsið hesi kvöldini,ingu eina sera hugnaliga og stuttliga løtu — og tað er væl tað, ið teimum flestu dárar best.

Börn

Skemtan Ferðamannafelagsins verður upp aftur tikið sunnudagin kl. 4 fyri börn.

Dagblaðið skrivar ósannindi

Við yvirskriftini »Danbjörg« blakaði stólar seinasta dagin, hevur Dagblaðið grein, har sagt verður, at undirritaði rópti: »Suðuroyngar doyggja av svongde«.

Eg nevndi einki orð um nakra svongd. Eg segði »Fólk liggja og doyggja hjálpaless vegna tess, at sjúklingar sleppa ikki á sjúkrahús«.

Hetta er tað sama, sum eg havi sagt og skrivað nú í brátt tríati ár; men afturhaldsflokkarnir venda tað deyva oyrað og tað blinda eygað til alt, ið verður sagt og skrivað um hetta mál eins og so mong onnur átrokandi mál.

Begravelsesudvalget

Teir sendu tingið heim meðan einki mál er gjørt liðugt, og mong eru heldur ikki komin til fyrstu viðgerð. »Dagblaðið« refererar tað, ið eg segði um umsóknarnevndina ið virkar sum ein nevnd ið Danir nevna »begravelsesudvalg«, og at P. Petersen segði, at málini ikki oru niðurgrivin men beind í nevnd m. a. í fiskivinnunevndina har Danbjörg sjálvur er limur.

Hvat kann ein limur gera, tá ið formaðurin í nevndini hjálpir til at krógva málini?

Javnaðarmenn eiga ikki formann í nakrari nevnd, vit viðgera tey mál, sum nevndarformaður leggur fyri nevndina at viðgera.

Lögmaður ferðast.

Í fiskivinnunevndini eru mong stór mál, sum taka langa tíð at viðgera til fulnar, og meðan fiskivinnunevndin situr og arbeiðir, koma boð úr Tinganesi, at nú skal Lögtingið heim. Vit spyrja hví? Men svar fáa vit einki. Vit hava frætt at Landstýrið hevur ikki stundir at fjasast við mál sum t. d. endurnýggjan av skipaflothanum, tí fundur er í London um rogn, sil og meskaviddir og boð er komið eftir K. Djurhuus lögmanni, sum er serkønur í slíkum málum. Onkur sigur at hann tók doktaraprógvi í gítararfrøði yvri í Amerika fyri nókrum mánaðum síðan.

Hákon Djurhuus nær heldur ikki at sita í Tinganesi. Hann fór til Keyp-

mannahavnar R. Long, sum nýliga er heimkomin av uttanlandaferð, kann ikki einsamallur leggja málini til rættis.

Neyðin í durinum.

Tá ið »Dagblaðið« sigur, at eg rópti, at Suðuroyngar doyggja í hungri, so passar tað ikki, at eg rópti tað, men arbeiðsloysið er so stórt bæði í Suðuroy og aðrastaðni, at eg kundi haft orsök til at rópað soleiðis. Men hvat nyttar at rópa um hetta? Teir ið ráða venda sum sagt tað deyvað oyrað til øll tilík róp. Teir hava jú sagt, at keypiorkanin skal verða skerd, og teir skerja meira og meira fyri hvønn dagin, ið gongur innitil Satoritíð ikki rúmar øllum teim undirreneraðu, sum har eru komin, og stöðugt koma fleiri og fleiri.

»Dagblaðið« refererar eisini hetta »Danbjörg« helt fyrri, at nú bóðu teir tingmenn góðvilliga um at fara heim, vildu teir ikki tað mátti okkurt gerast at reka teir heim«.

Her meinar »Dagblaðið« við tað, ið sagt varð, tá ið vit bóðu teir stýrandu flokkarnar leggja frá sær og útskriva til nýtt lögtingsval. Orðrætt er referatíð ikki; men umtrent rætt er tað, at vit biðja teir góðvilliga leggja frá sær, annars kann tað henda, at teir verða ríknir út. Men eg vóni, at fólk royna at halda frið, innitil næsta heyst. Tá má valgið fara fram.

Dangjörg

Fiskimannafeløgin

Í lötuni eru 2800 limir í Føroya fiskimannafelag og millum 400—500 í Suðuroyar fiskimannafelag. Um stutta tíð skulu sáknarformenn veljast í Føroya Fiskimannafelag.

Ritsavn III

H. A. Djurhuus: Ritsavn III er útkomið. Tey, ið ynskja tað, kunnu fáa hetta bindið innbundið saman við IV bindi. III bind inniheldur: Halgljóð, Vökuljóð, Ljósins megi og Ljós og skuggar. Prísur: 15 kr.